

REMISSVAR
2023-03-03

Klimat-och näringslivsdepartementet

KN2023/02353

Elstöd till företag

Småföretagarnas Riksförbund är ett förbund av småföretagare för småföretagare och har som syfte att påverka politiska beslut för att göra det tryggt, enkelt och lönsamt att driva företag. Förbundets näringspolitiska program inrymmer förslag på vad som behöver förändras och förbättras för att stärka företagsklimatet för mikro- och småföretag på ett nationellt plan.

Småföretagarnas Riksförbund mottar ett förhållandevis stort antal remisser, vi saknas dock på listan över remissinstanser i det här fallet, något som förvånat oss. Vidare kan man ha synpunkter på den synnerligen korta remisstiden.

Småföretagarnas Riksförbund har sedan tidigt hösten 2022 pekat på hur landets och småföretagarnas ekonomi tar skada av den extrema prissättningen på el. Vi ser redan följderna av detta genom att Sverige haft sämst ekonomisk tillväxt i EU under 2022 och prognosen är att vi även kommer vara sämst i hela EU under 2023 och konkret att antalet företag med elskulder hos Kronofogden ökade med 30% bara i januari. Det kan tyckas förvånande att denna försämring så snabbt visar sig i statistiken men förklaringen är den nedsatta motståndskraft som funnits i efterdyningarna av pandemin. Samtidigt har Sverige den högsta inflationen på 30 år, också till stor del en följd av ökade elpriser och dess effekter på tex livsmedelsproduktion. Hundratusentals villaägare och småföretagare upplever sig som hårt drabbade.

Från förbundets sida har vi under lång tid efterlyst ett mer aktivt agerande i syfte att minska de negativa effekterna på det småskaliga näringslivet. Hittills är resultatet magert. Enligt sammanställningar över vad medlemsländerna gjort visar det sig att Sverige ligger i absoluta botten vad avser stöd till hushåll och företag. Sverige toppar samtidigt listan över vem som gjort mest för producenterna. Notera att vi i första hand efterfrågar prisreglerande åtgärder, först när möjligheten till dessa är missade krävs stöd.

Genom att avstå från mera omfattande åtgärder har det under ett och ett halvt år skett en förmögenhetsöverföring motsvarande cirka 23 000 kr per innevånare från elkunder till elproducenter, Svenska Kraftnät och till statskassan i form av elöverförings-avgifter, elhandel och konsumtion samt moms.

Proaktiva åtgärder för att skydda det småskaliga näringslivet har hittills varit obefintliga. Det effektivaste hade varit att skapa ett skydd mot extremt höga elpriser, rimligen i form av införande av pristak för småföretag samt överpris-skatt som återbetalas enligt EU 2022/1854 samt att fullt ut återbetala överföringsavgifterna kopplat till faktiska utgifter. Det vi nu har framför oss är i stället ett starkt försenat stöd försett med olika typer av begränsningar och som ska godkännas av EU. Dessutom finns inget sagt om den dyra perioden nov-dec 2023.

Vi menar att regeringen gjort ett allvarligt strategiskt misstag genom att inte införa den obligatoriska EU-förordningen EU 2022/1854 på det sätt som avsetts.

Förordningen 2022/1854 om beskattning av elproducenters övervinster är obligatorisk i alla EU länder från 2022-12-01. Förordningen syftar till att dämpa effekterna av det höga elpriset, som rusade pga dess beroende till gaspriset, för privatpersoner och småföretag. Förordningen, som är tvingande och inte valfri, ger möjlighet att beskatta överpriser på el från alla källor som vattenkraft, kol och gas. Förordningens avsikt är att övervinster ska beskattas och återföras till hushåll och företag. Förordningen öppnar vidare för att medlemsstater kan införa regler om elprisernas nivå för småföretag.

Sverige avviker genom en senare och mycket begränsad implementering (från 2023-03-01), varav varken prisbegränsningen eller återbetalning görs för småföretag, staten plockar bara in skatten.

Regeringen har alltså frånhänt sig ett effektivt medel för att lindra effekterna av elkrisen som dels är i linje med EUs tvingande regler och som skulle vara ett betydligt bättre sätt att stödja det småskaliga näringslivet.

Givet omständigheterna sammanfattar vi våra kommentarer på det i remissen föreliggande förslaget:

- Förslaget innebär att regeringen helt ignorerar det stödbehov som uppstått som en följd av de mycket höga elpriser som rått under november 2022 – januari 2023.
- De medel som anslås är alltför små jämfört med inbetalda medel.
- Det vore rimligt att medel som återbetalas har direkt koppling till betalda avgifter (pris) och inte bara till förbrukning. Kan man få uppgift om förbrukning per kund från elbolagen kan man få pris per kund.
- Möjlighet till ansökan ligger för sent i tiden men det är glädjande som finansministern indikerat att utbetalning ska kunna komma inom dagar från ansökan
- Det är oacceptabelt att förslaget nonchalerar de företag m. fl. som köper elen via en fastighetsägare, något som även fastighetsägarnas organisation protesterar emot.

Vi är således starkt kritiska till det grundupplägg som presenteras i remissen då det är en nödåtgärd ovanpå missade proaktiva åtgärder. Då dessa inte är gjorda är det bättre än inget, men för sent och framför allt för lite compensation. Den samhällsekonomiska situationen är djupt oroande och alla ekonomiska indikatorer som konkurser och inflation pekar på en nedåtgående trend.

Vi uppmanar därför regeringen att i detta läge kan man inte enbart betrakta det hela som ett stödbehov till företagen utan det handlar även om att prioritera åtgärder som så långt möjligt värnar om framtida jobb och skattebas.

Vår bedömning är vidare att regeringen i längden inte kan ignorera ett korrekt införande av EU-förordningen 2022/1854. Exakt hur detta ska hanteras formellt ligger utanför vår kännedom, men detta arbete bör ske under devisen ”*gör om och gör rätt*”.

Med vänlig hälsning

Peter Thörn
Förbundsordförande

Sten Lindgren
Förbundssekreterare